

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת מצורע תשפ"ב

שבת הגדול

גיליון: 106

א לעבטיגער שפּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

הזירות מלשון הרע ושנאת הַנֶּבֶל

השבוע ב"פרשייתנו" אנו קוראים על מצורע, על כפרתו בקרבנות שהוא מביא. וכך כותב רש"י: "לפי שהנגעים באין על 'לשון הרע', שהוא מעשה פטפטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו ציפורים שמפספסין תמיד בצפצוף קול". וכך שנינו (ערכין ט"ו): "אמר ריש לקיש מאי דכתיב: 'זאת תורת המצורע', זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע". תיבת: 'מצורע' כעין נוטריקון, של מוציא שם רע. ועוד שם מחטא לשון הרע הקשור לפרשייתנו: ואמר ריש לקיש מאי דכתיב (קהלת י) 'אם ישוך הנחש בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון' לעתיד לבא מתקבצות כל החיות ובאות אצל נחש ואומרות; ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל. אתה מה הנאה יש לך...!! אומר להם וכי מה יתרון לבעל הלשון! ?

באמת חברו לא כיוון כנגדו רק עושה לפי תומו

בילקוטי הלכות' (נויקין ד לב - לד) כותב על 'אהבת חברים', פנימיותו ושרשו בגביה רוס, כשהוא מקשר, ל'פרשת מצורע', שקוראים בימי ספירת העומר (בשנה פשוטה, לא מעוברת) שמתו בו תלמידי רבי עקיבא. בכתבו: שפרשת מצורע הוא על בעל ה'רע', שחמור מכל העונות מחמת שאינו מסתכל על הטוב.

והא לך דבריו המעוררים והמלהיבים באהבת חברים בכדי שלא נבוא לירי לשון הרע, מחלוקת ושנאת חיים: 'מוזיה יבין האדם.. שצריך להתרחק מאוד מאוד מחללקת, ולבלי לבקש קנאה ושנאה על חברו. אדרבא ישתדל בכל כוחו לדון את חברו לכף זכות. כי לפעמים נדמה לאדם שחברו מתכוון במעשיו להקניטו מחמת שעושה דברים שהם כנגד ענינו ורצונו, ובאמת חברו לא כיוון כלום כנגדו, רק הוא עושה דבריו לפי תומו... ומי שהוא קפדן ונחמק חס ושלוס, אזי יתיכף נוטר שנהא על חברו מחמת שלפי דעתו הוא כנגדו. וכמים הפנים לפנים, ואזי גם חבירו עומד נגדו עד שנתעורר מחלקת בין שניהם. ובאמת הוא בחינם, כי לא נתהווה המחלוקת כי אם על ידי שלא השתדל כל אחד לדון את חברו לכף זכות, שאינו מתכוון לרעונו כלל, רק חותר נגדו שבוודאי כיוון להכעיסו מאחר שעושה דברים כנגד רצונו והנהגתו. אף על פי שבאמת חברו עושה בתמימות לברכו ולא להכעיסו.

וזה מרומז במשנה (ב"ק פרק ג), 'זה בא בחביתו וזה בא בקורתו והזיק חבית בקורה, פטור, שלזה רשות להלך ולהרשות להלך'. היינו אף על פי, שהילוך הקורה הוא כנגד רצון בעל החבית, אף על פי כן על בעל החבית לשמור את עצמו, ואין לו להתרעם על בעל הקורה שהולך עם הקורה ברשות הרבים, אף על פי שהוא נגד רצונו, כי לזה רשות להלך ולהרשות להלך. רק אם עמד בעל החבית לתקן משאו וכי שאז חייב בעל הקורה, כמבאר במשנה ושלחן ערוך'. ומוזה יכולים להבין בכל הדברים שבעולם, שהאדם צריך לדרוף אחר השלוס, ולדון את חברו לכף זכות, ולא יאמר פלוגי יקפה פרנסתו, כי לזה רשות לעשות המשא ומתן ולהרשות, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ולעולם יעבור האדם על מידותיו ובוזה ינצל מכל מיני היזקות ומחלוקות".

ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חבירו

ובעסקינו בהרבות 'אהבת חברים', והאיסורים הנובעים מכך, ובראשם 'לשון הרע' נתבשם מדבריו הנוקבים של האיש המורס; הרה"ק רבי אברהם ב"ר טובה מרובה.

נחמן, בספרו "כוכבי אור" (ששון ושמוחה) בו מדבר דיבורים מעוררים החודרים על לבבות - לכמהים להתחזק, ולבלי להיכשל חלילה: "כי גם בעוץ שפלותינו בדור היתום הזה... שאנו מונחים כעת, עוד לא שב חרון אף היצר מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד בכעס וחמימה, בקנאה ורדיפת הכבוד, בלשון הרע ושנאת חנם, וכל אחד מדמה בנפשו שהוא מבין אמיתי על חברו, שחברו מחרב עולמות והוא רוצה לבנותם. שחברו כולו שקר והוא כולו אמת... ולמאי נפקא מינה-למבעי רחמי... כלבאי ישאג תפלה וצעקה... ועל כן גם 'אנשי כנסת הגדולה' קבעו לנו על זה, לבקש ולברך שלש פעמים בכל יום ברכת 'שים שלום' אפילו בשבת ויום טוב. וגלות האחרון הזה שנתהוה מחמת 'שנאת חנם', נתארך ונמשך בריבוי עוץ ומפולג בלי שעור וערך כל כך, כי העניין הזה של שנאת חנם, וכן שאר דברים שבין אדם לחברו, אפילו יום כיפור ויום המיתה אינו מכפר (עד שירצה את חברו). ומכל שכן וכ"ש על העוון החמור של 'לשון הרע' שהוא גרוע ביותר, וכמובן לכל משכיל בעומק פירוש המאמרי חכמינו ז"ל (ירושלמי פאה א) שאמרו על לשון הרע: שהוא שקול כנגד עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים... עד שגם הכשר שבכשרים, והצדיק שבצדיקים אשר עמד בנסיון באמת, והטהש שכמו לסבול עול תורה ושבירת התאוות וכו', ובעניין זה - גם בהם נפלה שלהבת. ומסיים בדבריו: 'גם מזה יבין וידע כל אחד, איך שיש לו ללמד זכות, ולבלי להתרעם אפילו בליבו על חברו שחטא כנגדו, אפילו אם עשה לו מה שעשה, מאחר שההתגברות גדול ועוץ על זה כל כך. וכמובן במאמר חכמינו ז"ל: רובן בגזל... וכולם באבק 'לשון הרע'. וכל אחד צריך לחשוב בעצמו באמת בלי שום הטעה, אם הוא יוצא נגדו יתברך בכל העניינים, ואינו שומע חס ושלוס בעצת היצר בשום דבר. אבל מאחר ששל כל אחד עובר מה שעובר, איככה יתרעם וידין את שכנגדו, אפילו אם נכשל גם בדברים שבין אדם לחברו, מאחר שלא הגיע למקומו. וכמאמר אדמו"ר ז"ל בילקוטי מוהר"ן (בי סימן א) בכתבו: ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו... עין שם".

"שמור פתחי פיך"

וכה הייתה שיחתו של החסיד רבי לוי יצחק בנדר; על שמירת וזהירות הדיבור, בדברי רבינו (ליקו"מ לח) בפסוק "לפתח חטאת רובץ" (דעת זקנים א קכג): אומר הרבי "רובץ" זה הפירוש של 'לשכב ולרבוץ'. "חטאת" מתכוונים אל היצר הרע, והוא שוכב בין 'פתחי פיך' ע"ש הכתוב: "שמור פתחי פיך". לפעמים רואים כלב שרובץ ליד הדלת, חושבים שהכלב ישן, ואם בעל הבית אינו נזהר, הוא יכול לצאת מהבית, ולהשאיר את הדלת פתוחה, ואזי הכלב נותן ריצה לתוך הבית, וחוטף שם ועושה מה שעושה! הוא שוכב אצל הדלת - אומר הפסוק 'לפתח חטאת'! 'החטאת' - היצר הרע שוכב אצל פתחי פיך". זהו ה'פתחי' שלו, שם הוא שוכב, והוא רואה - יש לו עוד זמן, הוא ימתין שהוא יכשל בדיבור רע - אז הוא יתפוס אותו! אומר הרבי "שמור פתחי פיך" - תשמור את 'פתחי פיך', שטדע ששם הוא רובץ! איננו יודעים בכלל עד כמה האדם שרש בסכנה במידתו!

אכן כן; נדע להזהר במידה כה יסודית, אשר השלכותיה והשפעותיה רבים הם מאוד. אך מידה טובה מרובה.

פניני הפרשה

"זאת תהיה תורת המצורע... וראה הכהן" (כא א) עויין בדברי ה'נועם אלימלך' 'וראהו הכהן' קאי על הצדיק - שמחזיר בתשובה את האיש שיצא חוץ למחנה השכינה. ואפ"ל ע"פ המובא בילקוטי מוהר"ן (ז תנינא) שהצדיק צריך לקרב את ה'דרי מעלה', וגם ה'דרי מטה'. וזהו בכאן שמתור את המצורע מטומאתו שהגיע לו בעונו, 'דרי מטה'. ובדברי הכתוב 'וראה הכהן', 'ראיה' - ע"ש 'החכמה', וכמובא בפרש"י (בראשית ג): עה"פ 'ותפקחנה עיני שניהם' על שם ה'חכמה' נאמר (עין ליקו"מ כז) דזהו רומז על 'דרי מעלה'.

"זאת תהיה תורת המצורע" (כא א)

אפ"ל: "זאת תהיה תורת המצורע" - שדיבורי ה'תורה' יהיה תיקון על שפגם בלשונו - 'תשובת המשקל', לתיקון ה'לשון'. דהא עיקר לימוד התורה הוא להוציא בפה, וכדבריהם (עירובין נד). עה"פ (משלי ד-כב) "כי חיים הם לכדוריהם ולכל בשרו מרפא" אל תקרי למצאיהם, אלא למוציאיהם בפה. ובדברי המדרש (תנחומא) על פסוק זה: 'מות וחיים ביד לשון' הכל תלוי בלשון. עסק אדם בתורה בלשונו - זכה לחיים, שהתורה עץ חיים, שנאמר: 'עץ חיים היא למחזיקים בה', והיא רפואתו של לשון הרע, שנאמר 'מרפא לשון עץ חיים וסלף בה שבר ברוח' (משלי ט"ו), וזהו "תורת המצורע" להוציא את התורה בפיו, כנגד שדיבר בפה-בלשון, וכדברינו.

"זאת תהיה תורת המצורע" (כא א)

גם בתוך בחינת 'מצורע' יש שם 'תורה' - אפשר למצוא אלוקותו יתברך. ובילקוטי מוהר"ן (תורה יב): על מאמרם (ירושלמי תענית פרק א) 'אם יאמר לך אדם, היכן אלקיך - תאמר לו: בכרך גדול של רומי' - 'שגם שם, שמלאים גלולים ועבודה זרה, גם שם מסתיר הוא יתברך'.

"זאת תהיה תורת המצורע" (כא א)

אפשר לומר: צרעת באדם בגימטריא: פגם חטא לשון הרע (עם התיבות והכולל), רמז על נגע צרעת שבאה על חטא לשה"ר.

"והזרתם את בני ישראל מטומאתם" (טו לא)

אפ"ל, 'והזרתם' לשון 'נזר' - 'כתר' (זי ו-י) של 'והזרתם' גמי' נ' עם הכולל) דקאי על 'כתר תורה' שבכוח התורה אפשר להיות מופרש מהטומאה. וכדבריהם "אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש, וכמובא בירמ"ב"ם" (הל' ביאה כב): שאין היצר מתגבר אלא מי שלבו פנוי מחכמה.

כן אפ"ל, 'והזרתם' אותיות 'זרה - מת': שחכם האדם יודע שהטומאה והתאוות זרים ומתים עבורו, שאין לו שום קשר לכך, יוכל להתגבר ביותר קלות עליהם. וכמובא על דבריהם (תמיד לב). 'מה יעביד איניש ויחיה אמרו ליה ימית עצמו'. ובילקוטי מוהר"ן (ז תנינא): "כי מי שיודע קדושת ישראל... ויודע רוחניות ודקות של ישראל - הוא יודע, שישראל הם רוחניות לגמרי מעוון, ואין עוון שייך להם כלל כלל לא, לפי גדול קדושתם משרשם וגדל דקותם ורוחניותם".

"ורחץ בשרו במים חיים וטהר" (ט"ו יג)

ר"ת, וס"ת של: 'ורחץ בשרו' ב'מים חיים' הוא 'מי מקוה' רמז על היטהרות של מקוה. וזהו 'וטהר'. ואפשר להוסיף בדרך צחות בדבריהם (ברכות ב). 'מאי וטהר טהר יומא' - היטהרות 'היום' במקוה - כמנהג חסידים ואנשי מעשה.

מעמד מסיבת חומש תלמוד תורה ברסלב אהבת משה

מסיבה מפוארת ומרשימה ב'מסיבת חומש' לתלמידי 'תלמוד תורה ברסלב אהבת משה' – יחד עם הוריהם ומשפחתם, לרגל יומם הגדול, עם תחילת לימוד החומש בין כותלי התלמוד תורה.

בהמלך המסיבה נשאו דברים יו"ר המוסדות הרה"ח רבי נסים כלפא שליט"א, ורב המוסדות הרה"ח רבי יהודה צבי שפירא שליט"א במעלת רוממות יום נעלה זה עבור התלמידים הטהורים שמתחילים ללמוד טהרות בחומש 'ויקרא'.

דברים נרגשים נשא הרה"צ רבי שמעון שפירא שליט"א – שבדבריו הנרגשים עורר את הזכות הגדולה של התלמידים שהגיעו לכך.

מקהלת התלמוד תורה – הנעימה את המעמד בשירי רגש ושמוחה.

בסיום המסיבה קיבלו התלמידים הצדיקים 'סידורי' ו'חומשי' שילווח אותם לאורך דרכם.

הרה"ח רבי נסים כלפא שליט"א יו"ר המוסדות

מה אהבתי תורתך

הרה"ח רבי יהודה צבי שפירא שליט"א רב המוסדות

אשריכם תלמידי חכמים

הרה"צ רבי שמעון שפירא שליט"א

מקהלת התלמוד תורה

בריקודים של שמחה

בחלוקת החומשים

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זי"ע

"כי תבואו אל ארץ כנען" (ויקרא יד לג)

העלאת כיסא רבינו לארץ ישראל

היה זה החסיד הנלהב, המפורסם במסירותו בעבודת השם באש להבה; רבי הירש לייב ליפל, להיות שליח נאמן להציל את כסאו העתיק של רבינו הקדוש מכיליון. ובזכות תושייתו הגדולה נותר הכיסא לפליטה.

היה זה כאשר הגיעה לאומן שמועה מעציבה; שרבי הירש לייב ליובארסקי, מנכדי רבינו, עבר ניתוח בעיר קרימנטשוק ושבק חיים על שולחן הניתוחים. כאילו לא די היה בשמועה מדאיבה זו, נפוצה גם הידיעה, כי כיסא רבינו הקדוש שנשמר בביתו של רבי הירש לייב בדחילו ורחימו כל השנים, נידון לשריפה, והריהו מונח במחסן עצים המיועדים להסקה.

מרגע שהגיעה השמועה לאזני רבי הירש לייב לא איבד אפילו שניה, הוא מיהר ונסע לקרימנטשוק, ולאחר חיפושים, איתר את מחסן העצים וגאל משם את הכיסא שכבר היה מפורק ואף חרוך מעט. וכשחלקי הכיסא הגדול על שכמו, מיהר אל בית הכנסת בעיר המכונה "די פולישע שול", שם פירק את המשא מעל גבו, כשהוא נאנח מחמת הכאב והמאמץ הקשה.

בכוונתו היה לקחת עמו את הכיסא אל תחנת הרכבת הקרובה ולהביאו לאומן, אלא שמהר מאוד הבין, שהליטלטל עם משא גדול שכזה בדרכים, תחת עינייהם הפקוחה של סוכני הק.ג.ב. זו משימה קשה מאוד. לכן נמלך, העמיסו שוב על שכמו, וחזר עמו כשהוא צועד ברגליו מספר קילומטרים עד לביתו של החסיד רבי משה בער רוזנפלד שהתגורר בעיר, והשאירו אצלו.

רבי משה בער שמר על האוצר היקר בנאמנות, והגן בו קדושה יתירה, וכשעלה בשנת תרצ"ה לארץ ישראל, שנה לאחר עלייתו של רבי הירש לייב, נשא עמו את הכיסא במסירות של ממש שלא ייתפס על ידי שלטון הרשע, שזו הייתה עבירה חמורה ביותר להוציא דבר עתיק יקר ערך כזה מרוסיה הקומוניסטית. סחבו עמו כל הדרך כשזה מפורק לחלקים, שלא יתפסוהו, ובניסים גדולים זכה להעלותו לארץ ישראל.

לאחר שנים רבות שזה שכן בביתו, ובהשתדלותו של החסיד רבי צבי אריה רוזנפלד, שיכנו כבוד בבית המדרש הגדול דחסידי ברסלב בשכונת מאה שערים בירושלים. (עי"פ בצלו של הרבי)

"ועץ ארז" (י"ד ד)

"ועץ ארז לפי שהנגעין באין על גסות הרוח" (רש"י)

על מה התבודד רבי לוי יצחק בנדר בכותל !?

צורבי החסידים הטו פעם אזנם להתבודדותו של החסיד רבי לוי יצחק בנדר ב'כותל המערבי', עת שפך שיחתו לפני בוראו:

וכך השתפך בתפילתו, ובפירוש שיחתו: ריבונו של עולם, עזרני שלא אטעה עצמי ולא אשכח את מקומי האמיתי, על אף שאשמע שמשבחים אותי אפילו אלפי אנשים. ולא אתבלבל ואדמה לחשוב שאולי נכונים דברי שבחם שמשבחים ומפארים אותי, ולא אטעה לחשוב שאכן ראוי אני לזה, ואכן מעמדי כזאת חלילה וחלילה.

אלא שמרני והצילני מזה, ואדע ואזכור היטב את מקומי האמיתי כמה אני רחוק מן ומתורתך ומקודשת הצדיקים...

וכך חזר החסיד המלא בתורה וחסידות בהפצרותיו להשי"ת שינצל מהגאוה, ויזכה לענוה.

מן הספר ההוא ישקו העתדים | את הפסח בעצמו

לדיים יקרים! מתקרבם אנו לחג הפסח הקדוש. חג ש'אנו מ'זכרים את יום צאתנו ממצרים. ש'צאנו מעבדות לחרות, ונה'ינו ב'ני חורין.

ב'ש'פיעים י'מי הפסח, שוב יש לנו את הה'זמנות, לא להיות עבדים, לא להיות מ'שעבדים ל'צ'ר הרע. להיות ב'ני חורין, וקב'ר א'מרו ב'כמינו: "אין לך בן חורין א'לא מי שעוסק בתורה". פעם ש'מע רבי נתן, א'חד מאנשי מ'תאון ל'פני ח'ברו, ש'אין לו עוד מו'צ'רי החג לקראת הפסח, ו'אמר ב'כאב: "מה'כן א'קח עבור הוצאות הק'גי?"

ב'ש'מע זאת רבי נתן, א'מר לו: "איך זוכים לקחת את הפסח בעצמו!" כי על החג לבסוף ה'קה ק'עזרת השם, א'בל איך נ'קה לק'ש'ת הפסח בעצמו!

נ'תפלל להשם, נ'אמר תפלות מס'פ'ר 'ליקוטי תפלות' על פסח, ש'נ'קה ל'צאת מעבדות לחרות, ולקבל ק'ש'ת החג הקדוש. לקבל את האור הגדול של חג הפסח בעצמו.

נבוא מוכנים לחג הפסח, נ'דע שחג זה הוא ע'בורנו ה'זמנות לה'תחלה נ'ד'שה, לחיים של ב'ני חורין, לא יותר עבדי פ'רעה, עבדי ה'צ'ר, א'לא ב'ניו ה'א'הובים של מקום.

זוית ראיה <<

נגעי בתים
"בשורה היא להם, שהנגעים באים עליהם, לפי שהמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם... ועל ידי הנגע נותן הבית ומוצאן" (רס"י)

נגע אותיות ענה – גם בנגעים אפשר למצוא טובו וחסדו!